

FIL 1005 Eksamen Høsten 2019 Sensorveiledning

1. Gjør rede for hovedtrekk ved Aristoteles' teleologiske virkelighetsoppfatning, og sammenlign med Descartes' senere mekanistiske syn på den utstrakte substans.

Sensorveiledning:

A. De *generelle* vurderingskriteriene er fastsatt av Nasjonalt fagråd for filosofi. Disse omfatter følgende:

1. *Kunnskap i emnets komponenter*

Vurdering av hvordan studentenes prestasjon ligger i forhold til oppsatte læringsmål.

2. *Forståelse og analyse*

Grad av:

selvstendighet og kritisk tilnærming til fagstoffet
begrepskjennskap og begrepsforståelse
refleksjon og drøfting

3. *Relevans*

Prestasjonens grad av relevans i forhold til problemstillingen.

4. *Struktur og språkføring*

Oppbygging av fremstillingen og formuleringsevne.

B. *Spesifikt* vil vurderingen legge vekt på følgende:

En god besvarelse vil få frem at Aristoteles' teleologiske virkelighetsoppfatning primært er utviklet for å forstå levende vesener (organismer), og at det er den organiske naturen som er dens anvendelsesområde. Herunder vil besvarelsen få frem A's syn på organismer som substanser som utgjør helheter av form og stoff, og også fremstille læren om de fire årsaker (hvorav form og stoff er to). En riktig god besvarelse vil vise til utviklingen fra det logiske substansbegrepet i *Kategoriene* til det metafysiske i *Fysikken* og *Om sjelen* og redegjøre for forskjellen. En besvarelse bør også si noe substansielt om hvordan begrepet om *telos* (og *ergon*: virkemåte, funksjon) er sentralt i forståelsen av levende organismer.

I tillegg må en god besvarelse vise hvordan Descartes' mekanistiske syn avviser tanken om teleologi og erstatter det med en oppfatning av fysiske objekter som materie utsatt for ytre påvirkning uten noen indre dynamikk.

Minstekravet må være at besvarelsen faktisk viser til to av de nevnte filosofer, og viser et minstemål av kjennskap til deres tenkning om naturen.

C. *Hele veien* vil det alltid måtte utvises skjønn, både mht om de enkelte punkter er innfridd, og om hvordan de skal vektes i forhold til hverandre.

2. Redegjør for forholdet mellom naturalisme og skeptisisme i Humes filosofi.

Sensorveiledning:

A. De *generelle* vurderingskriteriene er fastsatt av Nasjonalt fagråd for filosofi. Disse omfatter følgende:

1. *Kunnskap i emnets komponenter*

Vurdering av hvordan studentenes prestasjon ligger i forhold til oppsatte læringsmål.

2. *Forståelse og analyse*

Grad av:

selvstendighet og kritisk tilnærming til fagstoffet

begrepskjennskap og begrepsforståelse

refleksjon og drøfting

3. *Relevans*

Prestasjonens grad av relevans i forhold til problemstillingen.

4. *Struktur og språkføring*

Oppbygging av fremstillingen og formuleringsevne.

B. *Spesifikt* vil vurderingen legge vekt på følgende:

En god besvarelse vil få frem hvordan det finnes både skeptiske og naturalistiske elementer i/argumenter i Humes filosofi, men også hvordan forholdet mellom dem er. Den vanligste tolkningen i dag vil se skeptisismen som en strategi for å begrunne naturalismen, og det er rimelig å forvente dette hos kandidatene, men det motsatte syn kan også godtas hvis det er godt redegjort for. Man kan her også vente at noen vil sammenligne med andre tenkeres bruk av skeptiske argumenter, for eksempel Augustin eller Descartes.

Minstekravet må være at besvarelsen faktisk sier noe om naturalisme og skeptisisme, og viser et minstemål av kjennskap til hvordan disse begrepene kan knyttes til Humes tenkning.

C. *Hele veien* vil det alltid måtte utvises skjønn, både mht om de enkelte punkter er innfridd, og om hvordan de skal vektes i forhold til hverandre.